

ASZLAN Selamat
Universiti Malaysia Sabah
SHAKILA Yacob
Universiti Malaya

**ISU ANTIMINYAK SAWIT DAN PERANAN SURAT KHABAR AS
DALAM MENCORAKKAN HUBUNGAN MALAYSIA-AMERIKA
SYARIKAT, 1986-1989**

***ANTI-PALM OIL ISSUE AND THE ROLE OF U.S. NEWSPAPERS IN
SHAPING MALAYSIA-U.S. RELATIONS, 1986-1989***

Artikel ini membincangkan peranan surat khabar Amerika Syarikat (AS) khususnya New York Times dan Washington Post dalam sejarah hubungan perdagangan Malaysia-AS berkaitan isu kempen antiminyak sawit. Kempen antiminyak sawit yang dijalankan oleh American Soybean Association (ASA), American Heart Association (AHA), Center for Science in the Public Interest (CSPI) dan National Heart Savers Association (NHS) di AS mendapat sokongan media khususnya surat khabar termasuklah New York Times dan Washington Post. Artikel ini berpandangan laporan surat khabar merujuk isu antiminyak sawit sebagai pendorong dan berupaya mempengaruhi hubungan perdagangan Malaysia-AS khususnya yang melibatkan aktiviti import dan eksport minyak sawit. Artikel ini menggunakan metod penyelidikan sejarah melalui analisis ke atas data primer dan sekunder. Kaedah temu bual turut digunakan bagi memantapkan lagi pembuktian dalam artikel ini. Artikel ini penting untuk mengisi jurang yang kurang diberi perhatian oleh literatur terdahulu mengenai peranan surat khabar dalam isu antiminyak sawit dalam mencorakkan hubungan Malaysia-AS dan mempunyai kaitan yang signifikan dengan keadaan semasa. Sehingga hari ini, isu kelapa sawit masih menghadapi tentangan daripada negara maju dan pihak NGO hijau (green groups) antarabangsa. Kerajaan Malaysia masih lagi campur tangan dalam usaha memelihara industri kelapa sawit dan berusaha menangani kempen antiminyak sawit di Eropah dan AS. Didapati laporan surat khabar berperanan mendorong ahli Kongres AS mencadangkan Akta Melabel Minyak Tropika termasuk minyak sawit sebagai minyak yang mengandungi lemak tepu yang tinggi dan membahayakan kesihatan. Pada masa yang sama, laporan surat khabar turut digunakan sebagai fakta kes untuk meraih sokongan agar akta tersebut diluluskan di Kongres AS. Kempen ini turut membawa kepada kejatuhan eksport minyak sawit Malaysia ke AS. Selain itu, laporan kedua-dua surat khabar ini

didapati menimbulkan ketegangan sehingga Malaysia menganggap tindakan memburukkan minyak sawit sebagai “suatu peperangan di negara asing”.

Kata kunci: Surat Khabar, Minyak Sawit, Impak, Kongres AS, Hubungan Malaysia-AS

This paper aims to analyse the role of newspaper reports by the New York Times and Washington Post on the anti-palm oil campaign on Malaysia-U.S trade relations concerning anti-palm oil campaign. The campaign was initiated by the American Soybean Association (ASA), the American Heart Association (AHA), the Center for Science in the Public Interest (CSPI) and the National Heart Savers Association (NHSA), with the support of newspaper reports mainly from the New York Times and Washington Post. This paper posits that the campaign published by the newspapers affected the Malaysia-U.S trading relationship, in particular, in relation to palm oil imports and exports. The historical research method was employed for this study analyses both primary and secondary data. In addition, interviews were conducted to validate the findings. This study is crucial in filling the gap in the literature on the anti-palm oil campaign published in newspapers and its impact on Malaysia-U.S. relations. At present, the anti-palm oil campaign remains on the agenda of developed countries and other international green peace groups. The Malaysian government has remained as an active player in promoting the palm oil industry in the U.S. and European countries. This research demonstrates that newspaper reports influenced members of the U.S. Congress to propose a bill on the labeling of tropical oils. Palm oil is seen as a source of saturated fats, which poses a health risk. Newspaper reports were also used as evidence to garner support for the bill in Congress. This anti-oil palm campaign led to a decline in Malaysian palm oil exports to the U.S. These newspaper reports led to tensions in Malaysia, and the anti-palm oil campaign is perceived as an “act of war in a foreign country”.

Keywords: Newspapers, Palm Oil, Impact, U.S Congress, Malaysia - U.S. Relations

Pengenalan

Tindakan surat khabar khususnya surat khabar AS menerbitkan laporan mengenai keburukan minyak sawit kepada kesihatan telah mendapat reaksi negatif kerajaan Malaysia yang kemudiannya menjalankan pelbagai usaha

untuk menentang kempen tersebut. Artikel ini bertujuan untuk membincangkan peranan laporan surat khabar AS dalam mencerakkan hubungan Malaysia-AS. Artikel ini dibahagikan kepada empat bahagian utama iaitu, pertama, latar belakang kempen antiminyak sawit dalam hubungan perdagangan Malaysia-AS. Peranan laporan surat khabar dalam perbincangan di Kongres AS dibincangkan dalam bahagian kedua diikuti oleh usaha Malaysia untuk menangani kempen antiminyak sawit di bahagian ketiga. Bahagian keempat menilai impak kempen ini terhadap hubungan perdagangan Malaysia-AS. Kempen menentang penggunaan minyak sawit di AS yang dibincangkan dalam makalah ini berlangsung dari tahun 1986 sehingga tahun 1989.

Pernyataan Masalah

Usaha untuk mempromosikan kesihatan dalam kalangan rakyat AS melalui pengamalan diet harian oleh kerajaan AS dan badan bukan kerajaan telah memberi kesan terhadap eksport minyak sawit Malaysia yang dianggap mengandungi lemak tepu yang tinggi. American Soybean Association (ASA), American Heart Association (AHA), Center for Science in the Public Interest (CSPI) dan National Heart Savers Association (NHSA) telah menjalankan kempen memburuk-burukkan minyak sawit. Kebanyakan laporan mengenai keburukan minyak sawit ini diterbitkan oleh surat khabar AS termasuk *New York Times* dan *Washington Post*. Laporan surat khabar juga turut menjadi bahan bukti ahli Kongres untuk mencadangkan Akta Melabel Minyak Tropika sebagai minyak yang mengandungi lemak tepu yang tinggi. Tambahan pula, kempen antiminyak sawit juga bertujuan untuk melindungi industri minyak berasaskan tumbuhan keluaran AS.

Dalam isu antiminyak sawit, makalah ini berpendapat bahawa laporan surat khabar berperanan dalam mencerakkan kelangsungan hubungan Malaysia-AS. Hal ini demikian kerana, surat khabar yang digunakan oleh pertubuhan bukan kerajaan bagi melaporkan keburukan minyak sawit kepada kesihatan telah mendorong ahli Kongres untuk bertindak memperkenalkan Akta Melabel Minyak Sawit sebagai minyak sayuran yang mengandungi lemak tepu yang tinggi. Kerajaan Malaysia telah menjalankan pelbagai usaha untuk mematahkan kempen tersebut. Persoalan yang cuba dijawab ialah: Sejauh manakah laporan surat khabar AS berupaya mencerakkan hubungan Malaysia-AS dalam kempen antiminyak sawit? Bagaimanakah respon Malaysia ke atas kempen antiminyak sawit yang dijalankan di AS dan apakah impaknya ke atas hubungan perdagangan minyak sawit Malaysia-AS dalam isu ini?

Sorotan Literatur

Penulisan mengenai isu kempen antiminyak sawit telah banyak diterbitkan, namun perbincangan mendalam mengenai peranan laporan surat khabar

kurang diberi perhatian khususnya dalam hubungan perdagangan Malaysia-AS. Pamela Sodhy menekankan bagaimana surat khabar Malaysia iaitu *New Straits Times* menyalahkan ASA kerana memburuk-burukan minyak sawit di AS. Sodhy turut menyentuh mengenai tindakan surat khabar *Washington Post* dan *New York Times* menjadikan isu antiminyak sawit sebagai isu utama di muka hadapan surat khabar mereka. Walau bagaimanapun, Sodhy tidak menganalisis sejauh manakah laporan kedua-dua surat khabar itu berupaya mencorakkan hubungan kedua-dua buah negara. Hal ini berbeza dengan penulisan Sah-Hadiyatan Ismail dalam *Amerika Syarikat dan Konfrontasi Indonesia-Malaysia* yang tidak menyentuh mengenai isu antiminyak sawit yang pernah berlaku dalam hubungan Malaysia-AS dalam penulisannya.¹

Selain itu, terdapat beberapa literatur yang membincangkan mengenai kempen antiminyak sawit tetapi tidak difokuskan kepada hubungan Malaysia-AS dan peranan surat khabar seperti *The Palm Oil Controversy in Southeast Asia: A Transnational Perspective*,² *Palms of Controversies: Oil Palm and Development: Oil Palm and Development Challenges*,³ *ASEAN Trade Policy Options: The Uruguay Round*,⁴ *Intra-Asian Trade and the world Market*,⁵ “Palm Oil and Health: A case of Manipulated Perception and Misuse of Science”,⁶ *History of Soybean Crushing- Soy and Soybean Meal (1980-2016)*,⁷ *The Palm Oil Miracle*,⁸ *ASEAN-South Asia Trade: Primary Commodities as a Component in South-South Co-operation*,⁹ “The Palm Oil Debate-Health Considerations”,¹⁰ “Role of PORIM in Nutritional Research”,¹¹ “Effects of palm oil on cardiovascular risk”,¹² dan “Effects of Dietary fats and Vitamin E on Experimental atherosclerosis”.¹³

Literatur terkini yang membincangkan mengenai isu minyak sawit dalam hubungan Malaysia-AS dihasilkan oleh Shakila Yacob bertajuk “Government, Businesses and Lobbyists: The Politics of Palm Oil in US-Malaysia Relations.” Artikel ini membincangkan bagaimana maklumat yang pelbagai digunakan untuk membentuk persepsi orang awam dan mempengaruhi dasar perdagangan AS ke atas minyak sawit Malaysia oleh pemegang taruh di AS. Artikel ini menghujahkan bagaimana kebanyakan surat khabar AS adalah berat sebelah dan sering melaporkan perihal minyak sawit yang bersifat negatif di AS. Penulisan ini penting kerana menunjukkan bagaimana surat khabar sebagai satu sumber maklumat penting boleh membentuk persepsi negatif masyarakat AS amnya dan ahli Kongres khususnya terhadap minyak sawit sehingga mampu mempengaruhi hubungan ekonomi Malaysia-AS. Walau bagaimanapun, penulisan oleh Lee Kuok Tiung dan Mohd Safar Hasim dalam *Artikulasi Isu-Isu Sejarah dalam Media Massa di Malaysia* tidak menyentuh mengenai peristiwa antiminyak sawit yang telah memberi kesan ke atas ekonomi Malaysia amnya dan hubungan Malaysia-AS khususnya.¹⁴

Oleh itu, makalah ini penting untuk mengisi jurang yang kurang diberi perhatian oleh literatur terdahulu mengenai peranan surat khabar merujuk isu antiminyak sawit dalam mencorakkan hubungan Malaysia-AS. Isu ini juga

penting dibincangkan kerana mempunyai kaitan yang signifikan dengan situasi semasa. Sehingga hari ini, isu minyak sawit masih menghadapi tentangan dari negara maju dan pihak NGO hijau antarabangsa (*green groups*). Kerajaan Malaysia masih lagi campur tangan dalam usaha memelihara industri kelapa sawit dan berusaha menangani kempen antiminyak sawit di Eropah dan AS.

Metodologi

Artikel ini menggunakan metod penyelidikan sejarah melalui penelitian data arkib dan kepustakaan. Kaedah kritikan dalaman digunakan untuk memastikan kredibiliti data sebelum memulakan proses penulisan. Sebahagian besar data primer yang digunakan dalam tulisan ini adalah rekod Parlimen Malaysia, rekod Kongres AS dan laporan surat khabar. Kaedah temu bual secara langsung turut digunakan bersama Tun Dr Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia (1981-2003 & 2018-kini) dan Dato' Dr Ilango Karuppanan, mantan Ketua Penolong Setiausaha Bahagian Perancangan Dasar, Kementerian Luar Negeri (2000-2006). Data sekunder kajian ini menggunakan kajian dan penulisan terdahulu yang telah diterbitkan dalam bentuk artikel dalam jurnal dan buku.

Kempen Antiminyak Sawit

Isu kempen antiminyak sawit bukanlah isu baharu dalam hubungan Malaysia-AS. Isu ini berlaku sejak tahun 1960-an apabila dikaitkan dengan isu kesihatan. Sejak dekad itu kerajaan Malaysia berusaha mempertahankan penggunaan minyak sawit. Walau bagaimanapun, kempen antiminyak sawit dihidupkan semula dan mencapai tahap kritikal apabila sekali lagi dikaitkan dengan isu kesihatan pada tahun 1980-an.¹⁵ Persaingan dan permintaan minyak sawit yang tinggi telah menyebabkan ASA menjadikan isu kesihatan sebagai alasan untuk melindungi produk mereka. Menurut laporan surat khabar *New Strait Times*, ASA ditaja sebanyak USD150 ribu oleh lebih daripada 400,000 pengusaha kacang soya AS untuk menentang penggunaan minyak tropika yang didakwa mengandungi lemak tepu yang tinggi.¹⁶

Manakala, menurut mantan Menteri Perusahaan Utama Malaysia (1978-1986), Datuk Paul Leong Khee Seong, kejayaan yang telah dicapai oleh perusahaan minyak sawit Malaysia menyebabkan timbulnya usaha untuk memburukkan minyak tersebut di AS.¹⁷ Kempen ini juga merupakan antara usaha pengeluar minyak soya AS untuk mengurangkan aktiviti mengimport minyak tumbuhan yang murah ke AS.¹⁸ Justeru, mereka mendakwa minyak sawit membahayakan kesihatan kerana mengandungi lemak tepu dan mampu meningkatkan paras kolestrol.

Kempen berkaitan kesihatan juga merupakan matlamat utama AHA, sebuah lagi pertubuhan yang giat menjalankan kempen antiminyak sawit. Pada ketika itu, AHA berusaha memberi kesedaran mengenai aspek kesihatan

yang mempunyai hubungan dengan tabiat pengambilan makanan rakyat AS. AHA percaya kebanyakan makanan segera yang dijual di AS tidak baik untuk kesihatan jantung dan mampu meningkatkan risiko serangan sakit jantung dalam kalangan rakyat AS. Hal ini demikian kerana masalah serangan jantung merupakan pembunuh utama rakyat AS pada ketika itu. Oleh itu, AHA menyokong semua usaha untuk mengurangkan risiko penyakit tersebut.¹⁹

AHA turut mencadangkan agar rakyat AS mengurangkan pengambilan makanan yang mengandungi lemak tepu yang mampu meningkatkan kadar kolesterol tidak baik dalam darah. Cadangan yang diberikan oleh AHA itu adalah berdasarkan hipotesis yang menyatakan bahawa pengambilan lemak tepu mampu meningkatkan kadar kolesterol tidak baik yang boleh menyebabkan penyakit jantung. Manakala, pengambilan lemak tepu yang sedikit mampu mengurangkan risiko mendapat serangan penyakit tersebut.²⁰ Menurut Dato' Dr. Ilango, hipotesis ini hanya merupakan andaian pada waktu itu iaitu semakin tepu minyak yang digunakan, semakin tinggi risikonya ke atas kesihatan.²¹

Kempen antiminyak sawit turut dijalankan oleh Phil Sokolof yang merupakan pengasas dan presiden NHTA yang ditubuhkan pada tahun 1985. Persatuan tersebut menjalankan kempen antikolesterol dengan moto "Kolesterol Membunuh" (*Cholesterol Kills*).²² Semasa melancarkan kempen antikolesterol, Sokolof telah menggunakan lebih 20 surat khabar dan menghantar lebih 11,000 pucuk surat kepada pengusaha pemproses makanan di AS supaya berhenti menggunakan minyak sawit dan minyak kelapa dalam produk mereka. Dalam surat tersebut Sokolof menyatakan, "*Is your company an accessory in the deaths of untold numbers of heart attack victims?*"²³

Perihal mengenai usaha untuk melindungi industri minyak berasaskan tumbuhan AS menjadi jelas apabila ahli Kongres daripada Parti Demokrat, Dan Glickman²⁴ pada waktu itu memegang jawatan sebagai Pengerusi Jawatankuasa Agriculture on Wheat, Soybean and Feed Grains menyatakan usaha mencadangkan Akta Melabel Minyak Tropika bukan sahaja disebabkan oleh kandungan lemak tepu dalam minyak tropika, tetapi untuk melindungi industri minyak berasaskan tumbuhan AS. Hal ini disebabkan oleh kebimbangan terhadap persaingan yang wujud antara pengeluaran minyak tumbuhan AS dan minyak tropika.²⁵ Usul memperkenalkan Akta Melabelkan Minyak Tropika mendapat bantangan kerajaan Malaysia.

Peranan Surat Khabar dan Perbincangan di Kongres AS

Surat khabar merupakan salah satu sumber maklumat penting kepada ahli Kongres AS. Hal ini demikian kerana, surat khabar AS khususnya surat khabar *New York Times* dan *Washington Post* merupakan antara surat khabar arus perdana yang dibaca setiap hari oleh pihak pentadbiran AS. Menurut Bernard Cohen dalam bukunya *Press and Foreign Policy* melalui temu bual bersama

beberapa ahli Kongres AS, setiap pagi kebanyakan ahli Kongres AS membaca surat khabar *New York Times* dan *Washington Post* sama ada untuk mengikuti perkembangan sesuatu isu atau untuk mendapatkan maklumat tertentu.²⁶

Dalam kempen antiminyak sawit, ahli Kongres Glickman dari Kansas menggunakan laporan terbitan surat khabar *New York Times* bertajuk “*Risk seen in saturated fats used in fast foods*” oleh Irwin Molotsky.²⁷ Rencana itu digunakan untuk mencadangkan Akta Melabel Minyak Tropika (*Tropical Oil Labelling Bill*) pada 23 April 1987 bertajuk *Legislation on Labelling Changes in Food Products*. Glickman menggunakan isu kesihatan sebagai sokongan kepada cadangan akta tersebut untuk membantu dan memastikan pengguna yang membeli produk yang mengandungi minyak tropika mengetahui tentang kandungan produk tersebut, khususnya produk yang mengandungi minyak sawit, minyak isirung sawit dan minyak kelapa yang dianggap boleh membahayakan kesihatan.²⁸

Usaha untuk melabelkan minyak tropika bukan sahaja bertujuan untuk melindungi kesihatan rakyat AS, bahkan pada masa yang sama, juga bertujuan untuk melindungi industri pengeluar minyak berasaskan tumbuhan AS. Pada 29 April 1987, usul Akta Melabel Minyak Tropika telah diteruskan oleh Tom Harkin²⁹ (Parti Demokrat) dari Iowa melalui ucapannya bertajuk “*A bill to amend the Federal Food, Drug and Cosmetic Act to require labelling of foods which contain tropical fats; to the Committee on Labor and Human Resources*”³⁰ sebagai sokongan kepada *Tropical Oil Labelling Bill* 1987 (H.R 2148) yang diperkenalkan oleh ahli Kongres Glickman. Isu yang sama dibentangkan, iaitu mengenai kandungan lemak tepu dalam minyak tropika dan kaitannya dengan kesihatan rakyat AS.

Walau bagaimanapun, Harkin telah menambah beberapa cadangan lain untuk memastikan akta tersebut diluluskan. Glickman mencadangkan menggunakan istilah “*and/or*” dan “*one or more of the following*” dan meletakkan label “*a saturated fat*” dan diikuti oleh jenis minyak, iaitu minyak sawit, isirung sawit dan minyak kelapa dalam senarai bahan bagi sesuatu produk. Harkin pula mencadangkan penggunaan carta, iaitu ilustrasi grafik supaya pengguna di AS tidak keliru mengenai jenis minyak yang digunakan untuk menyediakan sesuatu produk makanan. Carta yang dicadangkan oleh Harkin mengandungi 12 senarai minyak sayuran yang kebanyakannya digunakan dalam industri pemprosesan makanan di AS.³¹

Warna kuning digunakan untuk mewakili kandungan lemak tepu dalam minyak sayuran. Warna biru untuk kandungan lemak monotaktepu (*monounsaturated fat*) dan warna hijau pula untuk kandungan lemak politatepu (*polyunsaturated fats*). Lemak tepu dan lemak monotaktepu merupakan lemak yang tidak baik untuk kesihatan jantung dan artritis. Manakala, lemak politatepu pula baik untuk kesihatan. Harkin berpendapat, kesilapan tidak meletakkan label tersebut boleh mengelirukan pengguna di AS berkenaan jenis minyak sayuran yang digunakan dalam sesuatu produk. Oleh itu, Harkin

mencadangkan adalah lebih baik membeli produk yang mengandungi minyak khinzir berbanding minyak tropika.³²

Pada bulan September 1987, ahli Kongres Larry Pressler³³ (Parti Republikan) dari Dakota Selatan cuba menarik perhatian ahli Kongres agar menyokong Akta Melabel Minyak Tropika dengan tajuk *Misguide Food Label*. Pressler cuba meraih sokongan ahli Kongres dengan menyatakan bahawa kesilapan melabelkan minyak tropika seperti minyak sawit, minyak isirung sawit dan minyak kelapa sebagai minyak tumbuhan boleh mengelirukan pengguna. Hal ini demikian kerana minyak tropika yang dinyatakan merupakan minyak sayuran yang mengandungi lemak tepu yang tinggi dan membahayakan kesihatan rakyat AS. Pada masa yang sama, Pressler mencadangkan agar rakyat AS mengambil minyak tumbuhan keluaran AS yang mana menurut beliau lebih selamat, rendah kandungan lemak tepu dan pada masa yang sama menyokong industri pengeluaran minyak berasaskan tumbuhan AS.³⁴

Walaupun akta untuk melabel minyak tropika mendapat persetujuan ramai dalam kalangan ahli Kongres, namun akta tersebut tidak diluluskan kerana Presiden Ronald Reagan berpendapat usaha tersebut yang pada awalnya bertujuan untuk mempromosikan kesihatan rakyat AS, akhirnya digunakan untuk melindungi industri pengeluaran minyak berasaskan tumbuhan AS. Bagi Reagan, tindakan itu dilihat mampu memberi kesan negatif terhadap hubungan antara AS dengan negara pengeluar minyak tropika yang lain.³⁵

Berdasarkan ucapan ketiga-tiga ahli Kongres, didapati bahawa mereka menggunakan maklumat yang sama, iaitu maklumat daripada laporan yang diterbitkan oleh surat khabar *New York Times* bertajuk “*Risk seen in saturated fats used in fast foods*” oleh Irvin Molotsky. Laporan ini juga terdapat dalam rekod Kongres yang memaparkan maklumat daripada kajian yang dijalankan oleh Dr Michael Jacobson ke atas beberapa restoran makanan segera yang menggunakan minyak sawit untuk menyediakan menu makanan mereka. Hasil daripada ujian yang dijalankan, didapati bahawa minyak sawit mengandungi lemak tepu yang lebih tinggi berbanding lemak lembu.³⁶ Kandungan lemak tepu dalam minyak sawit dapat dilihat dalam Rajah 1 yang dipetik daripada surat khabar *New York Times*.

Rajah 1: Hasil Kajian Yang Dijalankan Oleh Dr Michael Jacobson Ke Atas Beberapa Restoran Makanan Segera

FAST-FOOD FATTY ACIDS		
	Saturated	Unsaturated
Moderately hydrogenated vegetable oil:		
Denny's	18.9	69.3
Friendly's	17.4	70.8
Papa Gino's	15.7	70.0
Heavily hydrogenated vegetable oil:		
Church's	27.4	59.2
D'Lites	31.2	55.3
Kentucky Fried Chicken	26.1	60.1
Long John Silver	28.2	58.0
Red Lobster	24.6	61.3
Rustler	30.5	56.3
Beef fallow (may have some vegetable oil):		
Arby's	49.8	38.7
Bob's Big Boy	47.9	39.2
Burger King	48.8	37.6
Dairy Queen	NA	NA
Hardee's	48.2	40.6
McDonald's	45.5	42.1
Popeyes	47.2	39.4
Wendy's	47.1	39.8
Palm oil:		
Howard Johnson's	53.3	42.2

Note.—Percentage of fatty acids that were found to be saturated and unsaturated. Figures do not total 100 percent because of portion of sample lost in testing.

Source: Center For Science in the Public Interest.

Sumber: *New York Times*, 15 November 1985, hlm. 20.

Rajah 1 menunjukkan hasil ujian yang dijalankan ke atas beberapa restoran makanan segera dan restoran milik keluarga yang menyediakan menu makanan segera yang menggunakan lemak lembu dan minyak sayuran untuk menyediakan menu mereka. Berdasarkan hasil ujian tersebut, didapati minyak sawit mengandungi minyak tepu tertinggi, iaitu 53.3 peratus berbanding dengan lemak lembu. Laporan surat khabar ini telah mendorong ahli Kongres AS mencadangkan Akta Melabelkan Minyak Tropika sebagai minyak yang mengandungi lemak tepu yang tinggi. Usaha tersebut dilakukan untuk memberi kesedaran kepada rakyat AS mengenai kepentingan menjaga kesihatan. Pengambilan lemak tepu boleh menyebabkan serangan sakit jantung. Perkara ini jelas menunjukkan laporan yang diterbitkan oleh surat khabar *New York*

Times telah mendorong ahli Kongres AS untuk mencadangkan Akta Melabel Minyak Tropika sebagai minyak yang mengandungi lemak tepu yang tinggi dan sebagai usaha untuk melindungi industri minyak berasaskan tumbuhan AS.

Usaha Malaysia Menangani Kempen Antiminyak Sawit

Serangan ASA ke atas minyak sawit berlaku ketika harga minyak sawit di pasaran dunia mengalami kejatuhan sebanyak 45 peratus antara tahun 1985 dan 1986. Malaysia menganggap tindakan menentang dan memburukkan minyak sawit keluaran Malaysia merupakan “perang yang tidak beretika.” Oleh itu, Malaysia telah mengambil tindakan mendakwa ASA berkaitan amalan perdagangan yang tidak adil kerana bertujuan untuk menghalang perkembangan aktiviti eskport dan import minyak sawit.³⁷ Tindakan ahli Kongres AS yang mencadangkan Akta Melabel Minyak Tropika turut mendapat tentangan Malaysia. Perkara ini jelas semasa lawatan Menteri Industri Utama, Datuk Dr Lim Keng Yaik ke AS untuk mengadakan pertemuan dengan pegawai atasan Food & Drug Administration (FDA), The United States Department of Agriculture (USDA), Jabatan Negara AS dan General Service Administration untuk menyuarakan pendirian tidak bersetuju dengan akta tersebut. Datuk Dr Lim mendakwa usaha tersebut bersifat *highly discriminatory*.³⁸

Sebagai usaha untuk melawan dan menangkis kempen tersebut, Malaysia melalui Kementerian Perusahaan Utama telah mengadakan seminar di luar negara dengan menjemput pakar-pakar antarabangsa untuk membentangkan hasil penyelidikan mereka mengenai khasiat minyak sawit. Seminar itu bukan sahaja bertujuan untuk mematahkan usaha memburuk-burukkan minyak sawit, tetapi pada masa yang sama bertujuan untuk memberi penerangan mengenai khasiat sebenar minyak sawit. Pada tahun 1986, Malaysia telah mengadakan seminar di Republik Korea, Jepun, AS, United Kingdom, Republik Rakyat China dan Republik Islam Iran. Seminar itu telah dihadiri oleh pegawai kerajaan dari negara berkenaan, termasuklah dalam kalangan pengimport, pedagang, pengilang dan pengguna bahan berasaskan minyak dan lemak.³⁹

Selain mengadakan seminar, pihak Institut Penyelidikan Minyak Sawit Malaysia (PORIM)⁴⁰ juga telah mengambil beberapa langkah di peringkat antarabangsa seperti menerbitkan pelbagai artikel dan risalah yang menerangkan tentang ciri-ciri minyak kelapa sawit yang menyumbang kepada kesihatan, menerbitkan pita video untuk disebarikan secara lebih meluas, termasuk di kaca TV luar negara. Selain itu, pegawai khidmat nasihat teknikal PORIM dari semasa ke semasa dihantar ke luar negara untuk memberi penjelasan dan nasihat mengenai ciri-ciri teknikal dan keistimewaan minyak sawit Malaysia. PORIM turut menganjurkan kursus pengenalan minyak sawit untuk mendedahkan kepada para pembeli dan pengguna di luar negara mengenai aspek pengeluaran, pengilangan, pemprosesan, pengendalian,

penyimpanan, penggunaan dan kebaikan minyak sawit Malaysia.⁴¹

Di AS pula, kedutaan Malaysia bersama-sama duta besar negara anggota ASEAN di Washington telah menghantar surat kepada kerajaan AS dan ahli Kongres untuk menyatakan rasa tidak puas hati mereka mengenai kempen antiminyak tropika yang dianggap tidak adil. Surat tersebut telah disusuli dengan perbincangan lanjut dengan pihak yang terlibat.⁴² Sementara itu, rombongan khidmat nasihat teknikal PORIM telah melawat AS untuk menerangkan tentang khasiat dan mutu minyak sawit kepada para pengguna dan juga kepada pihak yang berminat.⁴³ Tindakan ini diambil oleh kerajaan Malaysia apabila ASA meminta kerajaan AS agar mengenakan tarif ke atas import minyak sawit ke AS. Pada masa yang sama, ASA turut menggesa agar kerajaan AS melalui Jabatan Pertanian AS dan FDA untuk melabelkan makanan yang mengandungi lemak tropika.⁴⁴

Oleh itu, Malaysia melalui PORIM telah menafikan dakwaan ASA mengenai minyak sawit yang dikaitkan dengan isu kandungan lemak tepu dan kolesterol yang tinggi. PORIM juga menegaskan bahawa kelebihan minyak sawit mampu mengurangkan risiko trombosis, mengurangkan kandungan lemak di arteri dan mampu mencegah kanser. Walaupun minyak sawit mengandungi 50% kandungan lemak tepu, namun melalui penyelidikan yang dijalankan didapati asid lemak tersebut tidak bertindak sebagai lemak tepu apabila digunakan. Tambahan pula, minyak sawit juga merupakan antara sumber terbaik vitamin A dan E. Berdasarkan kajian tersebut, PORIM menjelaskan bahawa ASA telah menyalahgunakan maklumat tentang kelapa sawit untuk memburuk-burukkan minyak tersebut.⁴⁵

PORIM turut mengendalikan projek penyelidikan mengenai khasiat minyak sawit di dalam dan di luar Malaysia. Projek penyelidikan tersebut kebanyakan dijalankan di AS oleh para saintis AS agar dapat membuktikan bahawa minyak kelapa sawit adalah minyak yang berkhasiat dan berfaedah untuk kesihatan. Penemuan melalui penyelidikan telah mengesahkan khasiat dan faedah minyak kelapa sawit dan disebarkan melalui risalah, seminar, persidangan akhbar dan perbincangan dengan pakar-pakar pemakanan dan pengusaha yang terlibat dalam bidang pemprosesan makanan.⁴⁶

Sementara FDA berusaha untuk meluluskan Akta Melabel Minyak Tropika dan ASA giat menjalankan kempen antiminyak sawit, Presiden Reagan memberikan reaksi yang sebaliknya dan berpendirian enggan masuk campur dalam isu tersebut.⁴⁷ Susulan daripada tindakan Reagan, kerajaan Malaysia telah menggesa kerajaan AS agar menghentikan sebarang usaha untuk melabelkan minyak kelapa sawit sebagai minyak yang mengandungi lemak tepu yang tinggi.⁴⁸

Walau bagaimanapun, Kongres AS berpendapat adalah lebih baik melabelkan minyak sawit demi menjaga kepentingan pengguna di AS. Akhirnya, keputusan Senat telah menolak usul tersebut yang membangkitkan kemarahan ASA. Pada masa yang sama, Malaysia bimbang sekiranya kemarahan yang

ditunjukkan oleh ASA mampu menjejaskan hubungan Malaysia-AS. Namun, bagi Malaysia, keputusan menolak usul tersebut merupakan berita baik bagi pengusaha dan pengeluar minyak sawit.⁴⁹ Kempen antiminyak sawit tidak berhenti selepas Akta Melabel Minyak Tropika ditolak oleh Senat pada tahun 1987. Malah, kempen tersebut berterusan sehingga tahun 1988 apabila dewan perwakilan memperkenalkan usul yang serupa yang bertujuan untuk melabelkan minyak tropika yang didakwa mengandungi lemak tepu yang tinggi.⁵⁰

Tindakan tersebut telah menimbulkan kritikan, khususnya surat khabar Malaysia yang mengkritik tindakan AS sebagai “*proponents of free trade in name only, though not in practice.*” Oleh itu, kerajaan Malaysia telah menjemput delegasi Senat AS untuk melawat Malaysia selama 10 hari. Lawatan tersebut merupakan salah satu strategi yang dilakukan oleh kerajaan Malaysia untuk melawan kempen yang menentang komoditi keluaran dalam kalangan negara membangun seperti yang telah dijelaskan oleh Timbalan Menteri Kewangan, Loke Yuen Yow,⁵¹ “*We hope the American Congressmen will help us to promote Malaysian commodities once they understand the industries better.*”⁵²

Dua ahli senat, iaitu Richard Lugar (Parti Republikan) dari Indiana dan Thad Cochran (Parti Republikan) dari Mississippi merupakan antara anggota delegasi tersebut. Kedua-dua perwakilan ini mengadakan pertemuan berasingan dengan Perdana Menteri Malaysia, Dr Mahathir Mohamad, Menteri Luar Negeri, Datuk Abu Hassan Omar, Menteri Pertanian, Datuk Sanusi Junid dan Menteri Pertahanan, Tengku Ahmed Rithaudeen untuk membincangkan kebimbangan rakyat AS mengenai hubungan antara diet harian dan kesihatan, khususnya yang berkaitan dengan penyakit jantung.⁵³

Perkara tersebut dijadikan alasan kepada peningkatan kempen antiminyak tropika di AS. Richard telah menjelaskan walaupun keputusan berkaitan usul untuk melabelkan minyak tropika belum diputuskan, namun usul tersebut telah pun dikalahkan oleh Jawatankuasa Pertanian di peringkat Kongres. Walau bagaimanapun, syarikat swasta di AS bebas memilih sama ada menggunakan minyak sawit atau minyak soya.⁵⁴ Dalam tempoh lawatan delegasi senat AS ke Malaysia selama 10 hari, surat khabar *New York Times* dan *Washington Post* telah menerbitkan laporan bertajuk *The Poisoning of America* yang ditulis oleh Philip Sokolof.⁵⁵

Serangan Sokolof telah mendapat kritikan daripada Pengarah POPF, Datuk B. Bek-Nielson. Beliau menggelar usaha Sokolof sebagai *hypocritical act* kerana menuduh minyak sawit sebagai penyumbang besar kepada serangan sakit jantung yang pernah dialami oleh Sokolof 22 tahun dahulu. Tambahan pula, minyak sawit bukan penyumbang besar kepada serangan jantung Sokolof kerana sejak tahun 1974, jumlah minyak sawit yang digunakan dalam diet harian rakyat AS hanya dalam jumlah yang sedikit, iaitu sebanyak 1.7 peratus berbanding 13.6 peratus minyak soya dan 74.5 peratus lemak haiwan.⁵⁶

Bagi beliau, jika Sokolof benar-benar bimbang mengenai masalah kesihatan jantung rakyat AS, Sokolof sepatutnya menasihatkan rakyat AS agar berhenti mengambil lemak haiwan dan telur dalam diet harian mereka kerana kedua-dua sumber lemak tersebut mempunyai kandungan kolesterol yang tinggi berbanding minyak sawit.⁵⁷

Datuk Dr Lim Keng Yaik pula menyifatkan usaha Sokolof memburuk-burukkan minyak sawit melalui iklan dalam surat khabar sebagai “propaganda keganasan” (*propaganda terrorism*) kerana dalam artikel *The Poisoning of America*, Sokolof menggesa rakyat Amerika agar tidak membeli produk yang mengandungi minyak kelapa dan minyak sawit. Menurut Sokolof; “*Dear Friends, who’s poisoning American? Food processors are, by using saturated fat. Eating saturated fat raises your cholesterol much too high. High cholesterol leads to heart attacks. We implore you: do not buy products containing coconut oil or palm oil*”.⁵⁸

Selain itu, melalui Palm Oil Registration and Licensing Authority (PORLA), kerajaan Malaysia telah melantik perunding, iaitu Syarikat Hill & Knowlton⁵⁹ untuk melobi ahli Kongres berhadapan dengan kempen yang dilancarkan oleh ASA. Proses perundingan telah mengambil masa selama tujuh bulan sebelum melantik syarikat Hill & Knowlton dengan jumlah kontrak sebanyak USD300 ribu sebagai usaha untuk mematahkan kempen antiminyak sawit di AS.⁶⁰

Bagi kerajaan Malaysia, pelantikan syarikat Hill & Knowlton sangat penting untuk menghadapi “peperangan di negara asing (AS)” antara minyak sawit dan minyak soya yang dipelopori oleh ASA.⁶¹ Menurut Timbalan Menteri Perusahaan Utama Malaysia, Alias bin Md Ali, pelantikan syarikat Hill & Knowlton menunjukkan hasil yang positif apabila undang-undang dan peraturan yang menghalang penjualan minyak sawit ke AS tidak diluluskan oleh Kongres.⁶² Selain itu, Malaysia bersama-sama negara ASEAN lain seperti Indonesia, Filipina, Thailand dan Singapura turut menjalankan usaha untuk meyakinkan kerajaan AS agar tidak dipengaruhi atau menyebelahi ASA dalam usaha untuk melabelkan minyak tropika sebagai minyak yang mengandungi lemak tepu yang tinggi dan untuk melindungi industri minyak soya keluaran AS.⁶³

Usaha Malaysia untuk mematahkan kempen antiminyak sawit turut ditumpukan kepada aspek penyelidikan bagi mendapatkan maklumat saintifik yang dijalankan di beberapa negara lain seperti Belanda dan Jepun. Hasil kajian menunjukkan minyak sawit mampu mengurangkan pembekuan darah (*anti-thrombotic*) dan mengurangkan penebalan saluran darah (*anti-atherosclerotic*).⁶⁴ Maklumat saintifik ini sangat penting bagi menyakinkan rakyat AS mengenai kebaikan minyak sawit kerana kebanyakan pengusaha restoran segera dan pengeluar makanan AS masih takut menggunakan minyak sawit dalam produk mereka. Hal ini demikian kerana, mereka takut dikecam oleh pengeluar minyak tumbuhan seperti ASA dan persatuan kesihatan iaitu

AHA dan NHSA. Sekiranya kesemua persatuan ini menerbitkan rencana melalui media mengenai penggunaan minyak sawit oleh pengusaha restoran makanan segera dan pengeluar makanan, tindakan tersebut mampu megurangkan pendapatan dan mencalar imej mereka. Keadaan ini menjawab persoalan mengapa eksport minyak sawit Malaysia ke AS masih tidak menunjukkan peningkatan yang memberangsangkan.

Usaha Malaysia mempromosikan kebaikan minyak sawit turut mendapat tentangan daripada CSPI dengan memfailkan aduan kepada *Council of Better Bussines Bureau* (CBBB) bahawa iklan tersebut telah mengelirukan pengguna agar mereka mempercayai bahawa minyak sawit boleh mengurangkan risiko kanser dan trombosis.⁶⁵ Justeru, CSPI yang merupakan persatuan pengguna AS dan mempunyai lebih daripada 140,000 ahli telah menggesa agar mengharamkan iklan MOPGC yang memaparkan kebaikan pengambilan minyak sawit kerana boleh mengelirukan pengguna.⁶⁶ Pada masa yang sama, usaha Malaysia memperuntukkan RM10 juta sebagai usaha untuk menentang kempen antiminyak sawit telah menyebabkan ASA merasa terganggu.⁶⁷

Sebelum itu, ASA telah menjalinkan kerjasama dengan CSPI dalam usaha untuk mendiskriminasi minyak sawit keluaran Malaysia di AS. Menurut Datuk Dr Lim Keng Yaik, gabungan kedua-dua organisasi ini telah mengurangkan jumlah pengguna minyak sawit di AS. Pada masa yang sama, kempen antiminyak sawit yang dijalankan juga telah mempengaruhi beberapa syarikat pemprosesan makanan untuk mengurangkan dan berhenti menggunakan minyak sawit dalam produk mereka.⁶⁸

Pada bulan Mac 1989, pengusaha dalam bidang pemprosesan makanan AS telah bertindak sebagai perantara untuk menghentikan konflik yang melibatkan minyak sawit Malaysia dan minyak soya AS. Menurut Datuk Dr Lim Keng Yaik, pemproses makanan AS menggunakan minyak sawit dan soya dalam produk mereka telah berputus asa dengan kempen yang hanya memberi kesan negatif kepada ASA pada masa hadapan, "*Our Perception is that whatever truce is agreed on should include efforts to undo the damage suffered by palm oil.*"⁶⁹ Semasa Dr Lim berada di AS, beliau telah bertemu dengan pengimport minyak sawit dan pengusaha makanan AS. Selain itu, Dr Lim juga telah bertemu dengan Senator Edward Kennedy (Parti Demokratik) dari Massachusetts, Orrin Hatch (Parti Republikan) dari Utah dan ahli Kongres Thomas Bliley (Parti Republikan) dari Virginia untuk memastikan keperluan untuk melabelkan produk makanan tidak dianggap sebagai alat diskriminasi, tetapi sebagai langkah komprehensif untuk mendidik rakyat AS.⁷⁰

Pada bulan Mac 1989, pengeluar minyak sawit Malaysia dan minyak soya AS telah mengadakan dua persidangan di National Press Club di Washington D.C. Pada persidangan pertama, wakil PORIM telah mengemukakan kelebihan menggunakan minyak sawit kepada manusia dan haiwan. Diketuai oleh Ketua Pengarah, Datuk Dr Augustine Ong, PORIM merungkaikan keputusan awal daripada dua siri penyelidikan baharu yang

menunjukkan bahawa minyak sawit mampu mengurangkan tahap kolesterol dalam darah. Pembentangan itu berbeza dengan pembentangan ASA yang mendakwa pengambilan minyak sawit merah mampu meningkatkan tahap kolestrol dalam darah, sementara pengambilan minyak sawit atau canola mampu mengurangkan tahap kolesterol.⁷¹

Sebagai tindak balas, pada akhir tahun 1989, PORIM telah menerbitkan penemuan oleh *Life Science Research Office, Federation of American Societies for Experimental Biology* yang menunjukkan kecenderungan minyak soya bertukar menjadi lemak tepu selepas diproses untuk digunakan dalam makanan. Proses tersebut dikenali sebagai proses penghidrogenan (*hydrogenation*), iaitu apabila sejumlah hidrogen ditambah ke dalam kandungan minyak soya. Proses ini mampu mengubah struktur minyak soya tersebut. Walau bagaimanapun, masalah ini tidak berlaku ke atas minyak sawit.⁷² Pada masa yang sama, Malaysia mula mengambil langkah berjaga-jaga ke atas beberapa buah negeri di AS seperti California, New York dan Maryland kerana merancang untuk memperkenalkan akta bagi melabel minyak tropika di peringkat negeri selepas gagal meluluskan akta Glickman di peringkat Kongres.⁷³

Sementara ketegangan telah berkurang antara pengusaha minyak sawit dan kacang soya, pada bulan Mei 1989, Perdana Menteri Malaysia, Dr Mahathir Mohamad telah mengadakan pertemuan dengan Presiden George H. Bush untuk mendapatkan sokongan mengenai pendirian Malaysia menentang kempen antiminyak sawit.⁷⁴ Dr Mahathir telah menjelaskan secara terperinci mengenai tindakan sebenar Malaysia menentang kempen antiminyak sawit yang dijalankan di AS. Menurut Dr Mahathir, Suruhanjaya Perdagangan Persekutuan (FTC) AS bertindak berat sebelah kerana hanya mempersoalkan tindakan Malaysia menangkis tuduhan pelbagai pihak di AS yang menyifatkan minyak sawit sebagai racun dan memudaratkan kesihatan.⁷⁵

FTC telah mempersoalkan iklan yang dikeluarkan oleh Malaysia yang menyebut tentang khasiat minyak sawit dan tidak berbahaya kepada kesihatan. Alasan FTC mempersoalkan tindakan Malaysia kerana belum terdapat sebarang hasil daripada kajian saintifik yang menyokong iklan tersebut. Sebaliknya, FTC tidak mempersoalkan iklan-iklan yang dikeluarkan oleh ASA dan AHA yang menuduh minyak sawit membahayakan kesihatan walaupun iklan tersebut tidak disokong dengan maklumat saintifik.

Dr Mahathir juga telah menyerahkan iklan yang dikeluarkan oleh pelbagai pihak khususnya iklan dalam surat khabar yang menentang dan memburukkan minyak sawit kepada Presiden Bush. Presiden Bush berjanji akan menjalankan siasatan berkaitan masalah itu dan menyerahkan iklan-iklan tersebut kepada Majlis Keselamatan AS (NSC) untuk tindakan selanjutnya. Presiden Bush juga memberi jaminan untuk mengambil tindakan mengenai dakwaan bahawa pihak berkuasa AS tidak berlaku adil kepada Malaysia dalam usaha untuk menangani kempen memburuk-burukkan minyak kelapa sawit. Perkara ini menunjukkan bahawa walaupun hubungan antara kedua-dua buah

negara kelihatan tegang dalam isu kempen antiminyak sawit, namun dalam aspek hubungan antara pemimpin di kedua-dua buah negara masih berada dalam keadaan yang baik.⁷⁶

Pada bulan Ogos, kontroversi mengenai minyak sawit dan kacang soya berjaya ditangani apabila Malaysian Oil Palm Grower Council (MOPGC) mengumumkan ASA telah bersetuju untuk mengurangkan penerbitan dan komen yang berkaitan dengan produk minyak tumbuhan, terutama minyak sawit secara negatif namun dinafikan oleh ASA.⁷⁷ Walau bagaimanapun, ASA tidak lagi mengadakan sebarang kempen memburuk-burukan minyak sawit, sebaliknya lebih menumpukan kepada usaha untuk mengadakan promosi mengenai kebaikan minyak soya. Pada bulan September 1989, Bank Dunia telah memberikan pinjaman kepada Malaysia sebanyak RM810 juta untuk projek penanaman dan pemprosesan minyak sawit.⁷⁸

Impak Terhadap Hubungan Perdagangan Malaysia-AS

Disebabkan minyak sawit merupakan antara komoditi eksport terbesar Malaysia, isu negatif berkaitan minyak sawit menjadi perkara yang sangat sensitif kepada kerajaan Malaysia. Hal ini membimbangkan kerajaan Malaysia kerana industri minyak sawit merupakan antara industri yang sangat penting untuk pembangunan ekonomi negara. Purata pengeluaran tahunan minyak sawit Malaysia adalah lebih 4.6 juta tan yang mewakili 60 peratus eksport minyak sawit dunia. Dengan jumlah eksport Malaysia yang besar, dianggarkan mampu mencapai RM 3.5 billion setahun.⁷⁹

Sasaran ini tidak akan mampu dicapai sekiranya kempen memburuk-burukan minyak sawit diteruskan. Tambahan pula, kejatuhan eksport minyak sawit Malaysia ke AS yang disebabkan oleh kempen antiminyak sawit sangat membimbangkan kerajaan Malaysia. Kebimbangan kerajaan Malaysia menjadi kenyataan apabila berlaku kejatuhan jumlah eksport minyak sawit ke AS. Hal ini meninggalkan kesan yang mendalam dalam hubungan perdagangan kedua-dua buah negara kerana AS merupakan pengimport terbesar minyak sawit Malaysia. Apabila kempen antiminyak sawit dijalankan, jumlah eksport minyak sawit Malaysia ke AS telah jatuh secara mendadak. Walaupun kempen memburuk-burukan minyak sawit dihentikan pada tahun 1989 dan jumlah eksport minyak sawit Malaysia ke AS telah meningkat, namun AS hanya mengimport komoditi tersebut dalam jumlah yang kecil.⁸⁰ Perkara ini dapat dilihat dalam Jadual 1 dan Rajah 2.

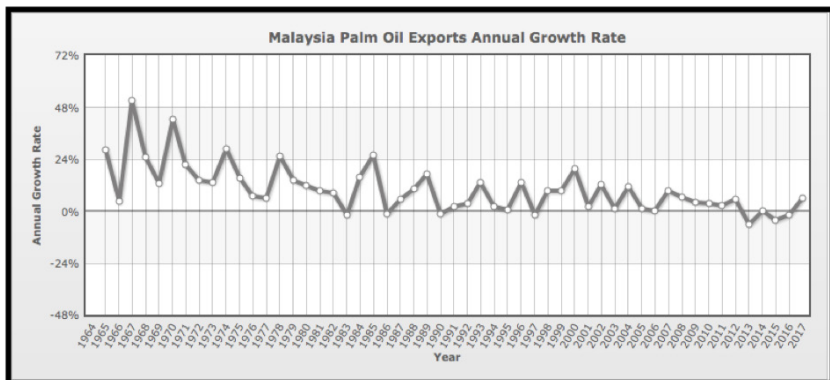
Jadual 1: Jumlah Eksport Minyak Sawit Malaysia ke AS, 1985-1999.

Tahun	Eksport (MT = unit berat Metrik): 1 MT = 1000 kg	Kadar Pertumbuhan Eksport Malaysia %
-------	--	--------------------------------------

1985	4101	26.03 %
1986	4051	-1.22 %
1987	4267	5.33 %
1988	4710	10.38 %
1989	5520	17.20 %
1990	5433	-1.58 %
1991	5552	2.19 %
1992	5740	3.39 %
1993	6500	13.24 %
1994	6634	2.06 %
1995	6660	0.39 %
1996	7544	13.27 %
1997	7421	-1.63 %
1998	8100	9.15 %
1999	8845	9.20 %

Sumber: <https://www.indexmundi.com> (18 Januari 2018)

Rajah 2: Kadar Pertumbuhan Eksport Tahunan Minyak Sawit Malaysia ke AS, 1964-2017

Sumber: <https://www.indexmundi.com> (18 Januari 2018)

Berdasarkan Rajah 2, kadar pertumbuhan eksport tahunan minyak sawit Malaysia lebih tinggi sekitar tahun 1964 hingga 1985. Sejak tahun 1986 hingga tahun berikutnya, kadar pertumbuhan eksport minyak sawit ke AS semakin menurun khususnya selepas berlakunya peristiwa kempen antiminyak sawit yang bermula pada tahun 1986. Perkara ini menunjukkan berlakunya perubahan yang sangat ketara dalam hubungan perdagangan Malaysia-

AS khususnya yang melibatkan aktiviti import dan eksport minyak sawit. Kejatuhan jumlah eksport ini juga menunjukkan kejayaan kempen antiminyak sawit yang dijalankan di AS melalui surat khabar telah mendorong kebanyakan pengusaha pemproses makanan AS untuk menghentikan penggunaan minyak sawit dalam produk keluaran mereka seperti syarikat General Mills, Pillsbury, Borden, Ralston Purina, Keebler, Pepperidge Farm dan lain-lain.⁸¹

Selain itu, kempen antiminyak sawit turut memberi impak dalam hubungan perdagangan Malaysia-AS apabila Malaysia mengalihkan pasaran eksport minyak sawit ke negara lain. Malaysia tidak lagi bergantung kepada AS sebagai pengimport terbesar minyak sawit Malaysia. Bagi meningkatkan jumlah eksport minyak sawit, Malaysia mengambil keputusan untuk mengembangkan pasaran eksport minyak sawit ke Timur Tengah, Asia Selatan dan China. Usaha Malaysia meluaskan pasaran ke negara lain telah berjaya meningkatkan jumlah eksport minyak sawit Malaysia sebanyak 0.25 juta tan, iaitu daripada 2.53 juta tan pada tahun 1988 kepada 2.78 juta tan pada tahun 1989. India merupakan negara yang paling banyak mengimport minyak sawit Malaysia, iaitu sebanyak 21 peratus daripada keseluruhan eksport minyak sawit Malaysia. Selain itu, usaha yang dilakukan oleh Pakistan bagi meningkatkan pengambilan minyak sawit dalam kalangan rakyatnya juga dilihat sebagai faktor yang meningkatkan eksport minyak sawit keluaran Malaysia.⁸²

Walaupun Malaysia mencari pasaran baharu untuk meningkatkan eksport minyak sawit, namun Malaysia tidak pernah mengambil keputusan untuk memutuskan hubungan perdagangan dengan AS kerana AS merupakan pasaran terbesar yang mampu membawa keuntungan kepada Malaysia.⁸³ Selain itu, desakan dan kempen memburukkan minyak sawit ini telah membawa kepada suatu inisiatif yang baik antara pihak swasta dan kerajaan Malaysia untuk bekerjasama menangani isu ini.

Kesimpulan

Peranan surat khabar sebagai pendorong sangat menonjol dalam mencorakkan hubungan perdagangan Malaysia-AS khususnya dalam isu kempen antiminyak sawit. Perkara ini jelas apabila surat khabar *New York Times* menerbitkan laporan mengenai minyak sawit yang mengandungi lemak tepu yang tinggi. Laporan ini telah mendorong ahli Kongres AS mencadangkan resolusi melabelkan minyak tropika termasuklah minyak sawit sebagai minyak tumbuhan yang mampu meningkatkan paras kolestrol dalam darah dan boleh membahayakan kesihatan rakyat AS. Resolusi yang dicadangkan merupakan serampang dua mata iaitu untuk memperjuangkan kesihatan rakyat AS dan melindungi perusahaan minyak berasaskan tumbuhan AS. Walaupun resolusi ini tidak diluluskan, namun isu kempen antiminyak sawit yang banyak menggunakan surat khabar sebagai antara medium untuk memburuk-burukkan minyak sawit telah meninggalkan kesan ke atas aktiviti eksport minyak sawit Malaysia

ke AS. Jumlah eksport jatuh secara mendadak sejak tahun 1986. Perkara ini juga mempunyai hubungan dengan usaha yang dijalankan oleh Sokolof dan pertubuhan bukan kerajaan lain yang menggunakan surat khabar *New York Times* dan *Washington Post* untuk menyebarkan keburukan minyak sawit.

Kejatuhan jumlah eksport minyak sawit Malaysia ke AS turut mendorong Malaysia untuk meluaskan pasaran eksport minyak sawit ke negara lain. Namun, Malaysia masih meneruskan usaha menentang kempen antiminyak sawit yang dijalankan oleh AS. Walaupun pada akhirnya Malaysia berjaya menghentikan kempen antiminyak sawit yang dikatakan sebagai punca penyakit jantung, namun AS hanya mengimport minyak sawit dari Malaysia dalam jumlah yang kecil. Ini menunjukkan peranan yang dimainkan oleh surat khabar *New York Times* dan *Washington Post* serta surat khabar lain yang terlibat bukan sahaja berjaya mendorong ahli Kongres untuk mempersoalkan mutu minyak sawit, malah berjaya mendorong rakyat dan pengusaha pemproses makanan AS agar berhenti dan mengurangkan penggunaan minyak sawit. Perkara ini mengakibatkan permintaan minyak sawit semakin berkurang yang menyebabkan AS mengimport minyak sawit dalam jumlah yang sedikit. Justeru, laporan surat khabar sebagai pendorong dalam isu antiminyak sawit dilihat berjaya mencorakkan hubungan perdagangan Malaysia-AS dengan meningkatkan ketegangan berbanding mendorong ke arah kerjasama antara kedua-dua negara ini.

Nota Akhir

1. Pamela Sodhy, *US-Malaysia Nexus: Theme of Big and Small Country*, Kuala Lumpur: Institute of Strategic and International Studies, 1991, hlm. 450-451. Sah-Hadiyatan Ismail, "Amerika Syarikat dan Konfrontasi Indonesia-Malaysia," *Jebat: Malaysian Journal of History, Politics, & Strategic Studies*, vol. 43, No. 1, Julai 2016, hlm. 65-89.
2. Oliver Pye & Jayati Bhattacharya (ed), *The Palm Oil Controversy in Southeast Asia: A Transnational Perspective*, Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2013.
3. Alain Rival & Patrice Levang, *Palms of Controversies: Oil Palm and Development Challenges*, Indonesia: Center for International Forestry Research, 2014.
4. Mohamed Arid & Tan Loong-Hoe, *The Uruguay Round: ASEAN Trade Policy Options*, Singapore, Institute of Southeast Asian Studies, 1988.
5. John Latham & Helta Kawakatsu (eds.), *Intra-Asian Trade and the World Market*, New York, Routledge, 2006.
6. Donald J. McNamara, "Palm Oil and Health: A Case of Manipulated Perception and Misuse of Science," *Journal of the American College of Nutrition*, American College of Nutrition, Vol. 29, No.3, 2010, hlm.

- 240-244.
7. William Shurtleff & Akiko Aoyagi, *History of Soybean Crushing-Soy Oil and Soybean Meal (1980-2016)*, Lafayette, Soyinfo Center, 2016.
 8. Bruce Fife, *The Palm Oil Miracle*, Colorado, New York: Piccadilly Books, Ltd, 2017.
 9. Ranjit Maligasspe, *ASEAN-South Asia Trade: Primary Commodities as a Component in South-south Co-operation*, Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1991.
 10. N. Chandrasekharan, "The Palm Oil Debate – Health Considerations," *Med.J*, Malaysia Vol. 43, No.1, March 1988, hlm.1–3.
 11. K.H. Loke, "Role of PORIM in Nutritional Research," *Med.J*, Malaysia, Vol. 47, No. 2, Jun 1992.
 12. Y. H. Chong, Effects of Palm oil on Cardiovascular Risk, *Med.J*, Malaysia, Vol. 46, No.1, March 1991, hlm. 41-50.
 - 13.....Dietary Fats and Atherosclerosis, "Effects of Dietary fats and Vitamin E on Experimentalatherosclerosis Chapter 3." http://studentsrepo.um.edu.my/753/6/BAB_3 (16 Disember 2016)
 14. Shakila Yacob, "Government, Business and Lobbyists: The Political of Palm Oil in US-Malaysia relations," *The International History Review*, Routledge: Taylor & Francis Group, 2018, hlm. 1-22. <https://doi.org/10.1080/07075332.2018.1457556> (8 Ogos 2018). Lihat Lee Kuok Tiung dan Mohd Safar Hasim dalam "Artikulasi Isu-Isu Sejarah dalam Media Massa di Malaysia," *Jebat: Malaysian Journal of History, Politics, & Strategic Studies*, vol. 43, no. 1, Julai 2016, hlm. 1-18.
 15. Shakila Yacob, *Ibid.*, hlm. 3.
 16. *New Straits Times*, "War against palm oil: Campaign by US Soyabean farmers hurting our exports," 23 Julai 1987, hlm. 15.
 17. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Keenam, Penggal keempat, Jilid. IV, bil. 4, 10 April 1986, hlm. 509.
 18. *New Straits Times*, 4 Mac 1987, hlm. 14; *Ibid.*, 1 Mac 1987, hlm. 1.
 19. Congressional Record, Hearing on The Fiscal Year 1987 Appropriations Bill for food and Drug Administration: Fast Food Ingredients Labeling, 1987, hlm. 10423.
 20. Donald J. McNamara, "Palm Oil and Health: A case of Manipulated Preception and Misuse of Science," *Journal of the American College of Nutrition*, Vol. 29, N0. 3 (240-244), American College of Nutrition, 2010, hlm. 241.
 21. Temu Bual Dato Dr Ilango Karuppannan, Institut Diplomasi dan Hubungan Luar Negeri, 5 Disember 2018. Mantan Ketua Penolong Setiausaha Bahagian Perancangan Dasar, Kementerian Luar Negeri (2000-2006). Sebelum itu, Dato Dr Ilango pernah terlibat secara langsung dalam usaha mematahkan kempen antiminyak sawit

- khususnya dalam aspek penyelidikan sekitar tahun 1980-an.
22. Philip Sokolof menubuhkan NHTA selepas terselamat daripada serangan jantung. Walau bagaimanapun, beliau meninggal dunia akibat kegagalan jantung pada tahun 2004. *New York Times*, 17 April 2004, hlm.10.
 23. Philip Sokolof, "A Crusader from the Heartland," *Time Magazine*, 25 Mac 1991, <http://www.time.com> (29 Februari 2019)
 24. Dan Glickman merupakan ahli Kongres Dewan Perwakilan yang mewakili Daerah Keempat Kansas. Glickman pernah berkhidmat di House Agricultural Committee dan sangat aktif memperjuangkan isu-isu berkaitan dengan pertanian. Jehl Douglas, "Man in the News - Turning Loss Into Victory - Daniel Robert Glickman," *New York Times*, December 28, 1994.
 25. Legislation on labelling changes in food product, Congressional Record, Proceeding and Debates of the 100th Congress First Session, Vol 133, Part 7, Washington: United States Government Printing Office, 9-24 April 1987, hlm. 9618.
 26. Bernard C. Cohen, *The Press and Foreign Policy*, Princeton University: Princeton University Press, 1963, hlm. 20.
 27. *New York Times*, 15 November 1985, hlm. 9.
 28. Ibid.
 29. Tom Harkin lantang dan aktif memperjuangkan isu-isu berkaitan pertanian, kesihatan, pendidikan dan isu buruh. Hal ini demikian kerana, Harkin pernah menyandang jawatan Pengerusi bagi Committee on Health, Education, Labour, and Pension dan Pengerusi Subcommittee on Labour, Health and Human Services, Education and related Agencies. "U.S Senate: Legislation & Records Home," <http://www.senate.gov> (18 Jun 2017)
 30. Congressional Record, Proceeding and Debates of the 100th Congress, First Session, Vol 133, Part 8, Washington: US Government Printing Office, 27 April-4 May 1987, hlm. 10348.
 31. Ibid.
 32. Ibid.
 33. Larry Harkin merupakan ahli Kongres yang sering memperjuangkan isu-isu perdagangan dan keselamatan. Perkara ini jelas kerana Pressler pernah menyandang Jawatan sebagai Pengerusi Committee on Commerce, Science and Transportation (1979-1997). Pada masa yang sama, Pressler juga merupakan pesara tentera AS semasa perang Vietnam. Perkara ini menunjukkan bahawa isu-isu yang diperjuangkan oleh Pressler mempunyai hubungan dengan jawatan yang disandang dan pengalaman beliau semasa berkhidmat sebagai seorang tentera AS. "Pressler, Larry Lee," Biographical of the United States Congress. <http://www.bioguide.congress.gov> (29 Februari 2019)

34. Congressional Record, Misleading Food Labeling, Proceeding and debates of the 100th Congress, First Session, Vol.133, Part 17, Washington: US Government Printing Office, 17 August – 17 September 1987, hlm. 23812-23813.
35. William Shurtleff & Akiko Aoyagi, *History of Soybean Crushing: Soy oil and Soybean Meal (1980-2016)*, New York: Soyinfo Center, hlm. 3008. Lihat Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Pertama, Jilid. I, bil. 34, 10 Disember 1987, hlm. 4819.
36. *New York Times*, 15 November 1985, hlm. 20.
37. *New York Times*, 12 Januari 1988, hlm. 11.
38. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Pertama, Jilid I, bil. 26, 30 November 1987, hlm. 3665.
39. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Pertama, Jilid. I, bil. 18, 25 Mac 1987, hlm. 26-27.
40. PORIM merupakan institut penyelidikan yang ditubuhkan untuk menjalankan penyelidikan mengenai mutu minyak sawit. Dalam isu kempen antiminyak sawit, PORIM berperanan menjalankan penyelidikan bagi mendapatkan maklumat saintifik mengenai kebaikan minyak sawit. PORIM, <http://www.mpob.gov.my> (31 Mac 2018)
41. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Pertama, Jilid I, bil. 18, 25 Mac 1987, hlm. 26-27.
42. Ibid.
43. Ibid.
44. *New York Times*, 7 November 1988, hlm. 19.
45. Ibid., 24 September 1987, hlm. 9.
46. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Ketiga, Jilid III, bil. 3, 29 Mac 1989, hlm. 403.
47. *New Straits Times*, 3 Ogos 1987, hlm. 15.
48. Congressional Record, Misleading Food Labeling, Proceeding and Debates of the 100th Congress, First Session, Vol.133, Part 17, Washington: US Government Printing Office, 31 Julai 1987, hlm. 23812-23813. Lihat *New Straits Times*, 31 Julai 1987, hlm. 15.
49. *New Straits Times*, 23 Oktober 1987, hlm. 8.
50. Ibid., 11 November 1987, hlm. 10.
51. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Pertama, Jilid I, Bil 27, 1 Disember 1987, hlm. 3783-3784. Lihat *New Strait Times*, 2 Disember 1987, hlm.14. Ibid., 7 Januari 1989, hlm.15. Lihat juga Pamela Sodhy, US-Malaysia Nexus, hlm. 452.
52. *New Straits Times*, 7 Januari 1989, hlm. 15.
53. Ibid., 13 Januari 1989, hlm. 8.
54. Ibid., 7 januari 1989, hlm.13. Ibid.,13 Januari 1989, hlm. 8.

55. *New York Times*, 1 November 1988, hlm. 29. Lihat Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Ketiga, Vol III, bil 2, 28 Mac 1989, hlm. 199-200. Michelle Philipov, *Fats: A global History*, London: Rekection Book Ltd, 2016, hlm. 56. Nina Teicholz, *The Big Fat Surprise: Why Butter meat & Cheese Belong in a Healthy Diet*, New York: Simon & Schuster Paperbacks, 2015, hlm. 286.
56. *New Straits Times*, 22 March 1989, hlm. 13.
57. *Ibid.*, 7 Januari 1989, hlm. 15.
58. *Ibid.*, 14 March 1989, hlm. 15. *Ibid.*, 11 Disember 1988, hlm. 11.
59. Perlantikan syarikat Hill & Knowlton sebagai perunding telah menimbulkan isu percanggahan kepentingan (*conflict of interest*) kerana syarikat itu juga telah menandatangani kontrak dengan dengan ASA. Walau bagaimanapun, kontrak syarikat Hill & Knowlton dengan ASA hanya dalam aspek promosi untuk menggalakkan pasaran minyak soya di Republik Persekutuan Jerman. Kontrak tersebut tidak termasuk usaha kempen untuk memburuk-burukkan minyak kelapa sawit. Disebabkan wujudnya pencanggahan kepentingan, syarikat Hill & Knowlton sanggup mengururkan kontrak bersama ASA. Pada 1 Oktober 1987, syarikat Hill & Knowlton telah menamatkan kontrak dengan ASA. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Jilid 1. bil 30, 4 Disember 1987, hlm. 4426.
60. *Ibid.*, Jilid 1. bil 30, 1 Disember 1987, hlm. 3785. Lihat *New Strait Times*, 20 September 1987, hlm. 17.
61. Penyata Rasmi Parlimen. Dewan Negara. Jilid 1. Bil 30, 4 Disember 1987, 4 Disember 1987, hlm. 4426.
62. Walaupun Filipina dan Singapura bukan pengeluar minyak sawit, tetapi kempen memburuk-burukkan minyak tropika, termasuklah minyak kelapa yang dikeluarkan oleh Filipina. Manakala Singapura mempunyai kepentingan dalam aspek perdagangan minyak kelapa sawit kerana Singapura memiliki kilang penapis minyak sawit. *Ibid.*, hlm. 4428.
63. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Pertama, Jilid I, bil 28, 2 Disember 1987, hlm. 3913.
64. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Kedua, Jilid. II, bil. 26, Disember 1988, hlm. 4344
65. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Kedua, Jilid. II, bil. 27, 15 Disember 1988, hlm. 4484. *New Straits Times*, 7 Januari 1989, hlm.13. *Ibid.*, 3 Februari 1989, hlm. 13.
66. *New Straits Times*, 14 Mac 1989, hlm. 15.
67. *Ibid.*
68. *Ibid.*, 20 August 1988, hlm. 11.
69. *Ibid.*, 2 March 1989, hlm. 13.
70. *Ibid.*

71. Ibid., 9 March 1989, hlm. 1.
72. Ibid., 22 March 1989, hlm. 13.
73. Ibid., 5 Mei 1989, hlm. 11. Ibid., 25 April 1989, hlm. 11. Ibid., 23 Jun 1989, hlm. 5.
74. Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Ketiga, Vol. III, bil. 11, Jumaat 7 Julai 1989, hlm. 1691-1692.
75. Temu bual Tun Dr Mahathir Mohamad, Yayasan Kepimpinan Perdana, 23 November 2017.
76. Ibid.
77. Pamela Sodhy, *US-Malaysia Nexus*, hlm. 454. *News Straits Times*, 11 Ogos 1989, hlm.11. Ibid., 12 Ogos 1989, hlm. 15.
78. *New Straits Times*, 13 September 1989, hlm. 15. Ibid., 2 Disember 1989, hlm. 6.
79. N Chandrasekharan, "The Palm Oil Debate – Health Considerations", *Medic Journal of Malaysia*, Vol. 43, No.1, March 1998, hlm. 1.
80. Temu bual Tun Dr Mahathir Mohammad, Yayasan Kepimpinan Perdana, 23 November 2017.
81. *New York Times*, 3 Februari 1989, hlm. D1.
82. *New Straits Times*, 4 November 1989, hlm. 12.
83. Temu bual Tun Dr Mahathir Mohamad, Yayasan Kepimpinan Perdana, 23 November 2017.

Rujukan

- "Pressler, Larry Lee." Biographical of the United States Congress. <http://www.bioguide.congress.gov> (29 Februari 2019).
- "U.S Senate: Legislation & Records Home," <http://www.senate.gov> (18 Jun 2017).
- Chandrasekharan, N. 1988. "The Palm Oil Debate – Health Considerations," *Med.J*, Malaysia, Vol.43. No.1. 1-3.
- Congressional Record. 1987. Hearing on The Fiscal Year 1987: Appropriations Bill for food and Drug Administration: Fast Food Ingredients Labeling. Washington: US Government Printing Office.
- Congressional Record. 1987. Misleading Food Labeling. Proceeding and Debates of the 100th Congress. First Session. Vol.133. Part 17. Washington: US Government Printing Office.
- Congressional Record. 1987. Proceeding and Debates of the 100th Congress. First Session. Vol. 133. Part 7. Washington: United States Government Printing Office.
- Congressional Record. 1987. Proceeding and Debates of the 100th Congress. First Session, Vol 133. Part 8. Washington: US Government Printing Office.
- Cohen, B.C. 1963. *The Press and Foreign Policy*. Princeton University:

Princeton University Press.

- Dietary Fats and Atherosclerosis. "Effects of Dietary fats and Vitamin E on Experimental Atherosclerosis Chapter 3." http://studentsrepo.um.edu.my/753/6/BAB_3 6 Disember 2016.
- Douglas, J. 1994. Man in the News - Turning Loss Into Victory - Daniel Robert Glickman, *New York Times*. December 28, 1994.
- Fife, B. 2017. *The Palm Oil Miracle*. Colorado. New York: Piccadilly Books. Ltd.
- Freudenheim, M. 1988. The Media Business: Food Makers Attacked In Ads On Cholesterol. *New York Times*. 2 November 1988.
- Ismail, S. H. 2016. Amerika Syarikat dan Konfrontasi Indonesia-Malaysia 1963-1966. *Jebat: Malaysian Journal of History, Politics & Strategic Studies*. Vol. 43, No. 1. 65-89.
- Latham, J and Kawakatsu, H.(eds.). 2006. *Intra-Asian Trade and the World Market*. New York: Routledge.
- Loke, K.H. 1992. "Role of PORIM in Nutritional Research." *Med.J*, Malaysia, vol. 47, no. 2.
Los Angeles Times. 2 Februari 1989.
- Maligasspe, R. 1991. *ASEAN-South Asia Trade: Primary Commodities as a Component in South-south Co-operation*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies. 1991.
- McNamara, D. J. 2010. "Palm Oil and Health: A Case of Manipulated Perception and Misuse of Science," *Journal of the American College of Nutrition*. American College of Nutrition, Vol. 29, No.3, 240-244.
- Mohamed Arid and Tan L, H. 1988. *The Uruguay Round: ASEAN Trade Policy Options*, Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
New Straits Times. 11 Disember 1988.
New Straits Times. 11 November 1987.
New Straits Times. 11 Ogos 1989.
New Straits Times. 12 Ogos 1989.
New Straits Times. 13 Januari 1989.
New Straits Times. 13 September 1989.
New Straits Times. 14 Mac 1989.
New Straits Times. 2 Disember 1987.
New Straits Times. 2 Disember 1989.
New Straits Times. 2 March 1989.
New Straits Times. 20 August 1988.
New Straits Times. 20 September 1987.
New Straits Times. 22 Mac 1989.
New Straits Times. 23 Jun 1989.
New Straits Times. 23 Oktober 1987.
New Straits Times. 25 April 1989.
New Straits Times. 29 July 1987.

- New Straits Times*. 3 Februari 1989.
- New Straits Times*. 3 Mac 1989.
- New Straits Times*. 3 March 1989.
- New Straits Times*. 4 November 1989.
- New Straits Times*. 5 Mei 1989.
- New Straits Times*. 7 Januari 1989.
- New Straits Times*. 9 March 1989.
- New York Times*. 1 November 1988.
- New York Times*. 12 Januari 1988.
- New York Times*. 15 November 1985.
- New York Times*. 24 September 1987.
- New York Times*. 3 Februari 1989.
- New York Times*. 7 November 1988.
- Penyata Rasmi Parlimen 1988. Dewan Negara. Parlimen Ketujuh. Penggal Kedua. Jilid. II. Bil. 27. 15 Disember 1988.
- Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara, Parlimen Keenam, Penggal keempat. 10 April 1986 Jilid. IV, Bil 4.
- Penyata Rasmi Parlimen. 1987. Dewan Negara. Jilid. 1. Bil. 30, 4 Disember 1987.
- Penyata Rasmi Parlimen. 1987. Dewan Negara. Parlimen Ketujuh. Penggal Pertama. Jilid I. Bil. 26. 30 November 1987.
- Penyata Rasmi Parlimen. 1987. Dewan Negara. Parlimen Ketujuh. Penggal Pertama. Jilid I. Bil 34. 10 Disember 1987.
- Penyata Rasmi Parlimen. 1987. Dewan Negara. Parlimen Ketujuh. Penggal Pertama. Jilid I. Bil. 27. 1 Disember 1987.
- Penyata Rasmi Parlimen. 1987. Dewan Negara. Parlimen Ketujuh. Penggal Pertama. Jilid. I. Bil. 28. 2 Disember 1987.
- Penyata Rasmi Parlimen. 1989. Dewan Negara. Parlimen Ketujuh. Penggal Ketiga. Vol. III, Bil. 2. 28 Mac 1989.
- Penyata Rasmi Parlimen. 1989. Dewan Negara. Parlimen Ketujuh. Penggal Ketiga. Jilid. III, Bil. 3. 29 Mac 1989.
- Philipov, M. 2016. *Fats: A global History*, London: Rekection Book Ltd. PORIM. <http://www.mpob.gov.my> (31 Mac 2018).
- Pye, O. and Bhattacharya, J. (eds.). 2013. *The Palm Oil Controversy In Southeast Asia: A Transnational Perspective*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Rival, A and Levang, P., 2014. *Palms of Controversies: Oil Palm and Development Challenges*, Indonesia: Center for International Forestry Research.
- Shakila Yacob. 2018. "Government, Business and Lobbyists: The Political of Palm Oil in US-Malaysia relations." *The International History Review*, Routledge: Taylor & Francis Group. Hlm. 1-22. <https://doi.org/10.1080/07075332.2018.1457556> (8 Ogos 2018)

- Shurtleff, W and Aoyagi, A. 2016. *History of Soybean Crushing-Soy Oil and Soybean Meal (1980-2016)*. Lafayette: Soyinfo Center.
- Sodhy, P. 1991. *US-Malaysia Nexus: Theme of Big and Small Country*, Kuala Lumpur: Institute of Strategic and International Studies.
- Sokolof, P. 1991. A Crusader from the Haertland. *Time Magazine*, 25 Mac 1991. <http://www.time.com> (29 Februari 2019)
- Teicholz, N. 2015. *The Big Fat Surprise: Why Butter meat & Cheese Belong in a Healthy Diet*, New York: Simon & Schuster Paperbacks.
- Temu Bual Dato Ilango Karuppattan. 5 Disember 2018. Institut Diplomasi dan Hubungan Luar Negeri.
- Temu bual Tun Dr. Mahathir Mohamad. 23 November 2017. Yayasan Kepimpinan Perdana.
- Tiung, L. K., & Hashim, M. S. 2016. Artikulasi Isu-isu Sejarah dalam Media Massa di Malaysia. *Jebat: Malaysian Journal of History, Politics & Strategic Studies*, Vol. 43, no. 1. 1-18.
- Y. H. Chong, Y.H. 1991. "Effects of Palm oil on Cardiovascular Risk," *Med.J, Malaysia*, Vol. 46, No.1. 41-50.

Nota Biografi

Aszlan Selamat (aszlanselamat@gmail.com) memperolehi Ijazah Doktor Falsafah dari Universiti Malaya dalam bidang Sejarah Antarabangsa hubungan Malaysia-Amerika Syarikat. Beliau kini berkhidmat sebagai pensyarah separuh masa di Pusat Penataran Ilmu dan Bahasa (PPIB), Universiti Malaysia Sabah. Kajian dan penerbitan beliau banyak menumpukan mengenai sejarah hubungan Malaysia-Amerika Syarikat dalam aspek politik, keselamatan, ekonomi dan sosial khususnya pascakemerdekaan Malaysia. Beliau turut menumpukan kajian mengenai peranan dan pengaruh media khususnya laporan surat khabar dalam mencorakkan hubungan Malaysia-Amerika Syarikat.

Shakila Yacob (shakila@um.edu.my) merupakan Profesor di Jabatan Sejarah dan Pengarah Eksekutif Institut Polisi Awam dan Antarabangsa (INPUMA), Universiti Malaya. Kajian beliau banyak menumpukan dalam bidang Sejarah Perniagaan, Perniagaan Antarabangsa dan Perbandingan Politik. Beliau turut menjalankan penyelidikan mengenai Sejarah & Media Baharu serta menerbitkan buku bertajuk *Sejarah dan Media Baharu* pada tahun 2015 yang diterbitkan oleh Dewan Bahasa dan Pustaka. Beliau juga pernah menerbitkan buku yang membincangkan mengenai hubungan ekonomi Malaysia- Amerika Syarikat pada tahun 2008 bertajuk *The United States and the Malaysian Economy* oleh Routledge.